

*Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
ZŠ a MŠ Na Daliborce, Hořice*

*„Hakuna-matata“
... buď šťastný...*

„Starý slovanský kmen ochránců přírody“

Zpracovala Mgr. Lenka Sochorová, DiS.

3. září 2019

Nahrazuje ŠVP ze dne 3. 9. 2018

Schválil:

Mgr. Jan Sezima
ředitel školy

OBSAH:

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE	2
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	3
3. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	4
4. PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	
4.1. Materiální podmínky	4
4.2. Životospráva	4
4.3. Psychosociální podmínky	5
4.4. Organizace chodu mateřské školy	5
4.5. Řízení mateřské školy	5
4.6. Personální a pedagogické zajištění	5
4.7. Spolupráce s institucemi	6
4.8. Spoluúčast rodičů	6
4.9. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	6
4.10. Vzdělávání dětí mimořádně nadaných	6
4.11. Vzdělávání dětí v předškolním věku a dětí s odkladem školní docházky ..	6
4.12. Vzdělávání dětí od dvou do tří let	6
4.13. Podpůrná opatření	6
5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	7
5.1. SOVA	7
5.2. MEDVĚD	8
5.3. JESTŘÁB	9
5.4. VLK	10
5.5. Dodatek.....	11
6. EVALUAČNÍ ČINNOST	18
7. DODATEK	
Dodatkové činnosti pro ŠR 2019/2020.....	19

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Základní škola a mateřská škola Na Daliborce, Hořice

Identifikátor právnické osoby: 600 092 470

Adresa: Žižkova 866, 508 01 Hořice v Podkrkonoší

Ředitel: Mgr. Jan Sezima
Ředitel je současně statutárním orgánem právnické osoby.

Zřizovatel: Město Hořice, náměstí Jiřího z Poděbrad 342, 508 01 Hořice v Podkrkonoší

Právní forma: příspěvková organizace

Typ mateřské školy – celodenní s pravidelným provozem

IČO – 70971137

Bankovní spojení: ČSOB, č. ú.: 181697344/0300

Právní subjektivita: od 1. 1. 2003

Kontakty:

Telefon: Základní škola 493 623 109
Mateřská škola 606 075 020

E-mail: posta@nadaliborce.cz

Web: www.nadaliborce.cz

Kapacita MŠ: 53 dětí

Počet tříd: – 2 (heterogenní)

Počet zaměstnanců: – 8

Provozní doba školy: 06:30 – 16:30 hodin

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola byla znovu obnovena po mnohaleté přestávce v září roku 2009. Prvním rokem svého působení měla pouze jednu třídu o kapacitě 26 dětí, pracovaly zde dvě učitelky a jedna provozní zaměstnankyně. O čtyři měsíce později však byla mateřská škola rozšířena o další třídu, tím vznikla celková kapacita školy pro 53 dětí. Ve škole od září školního roku 2019/2020 pracuje 5 učitelek, školní asistentka a dvě provozní zaměstnankyně.

Mateřská škola se nalézá ve městě Hořice, které je strategicky položeno mezi Jičínem, vzdáleným 25 km západně a Hradcem Králové, vzdáleným 25 km jižně.

Obě tato významná města jsou sbírkou jak historických událostí, tak i pohádkovým krajem s nepřehledným množstvím legend a vyprávění. Městečko samo je nazýváno „Městem kamenné krásy“ vzhledem k přítomnosti Sochařsko-kamenické školy a velkého množství soch nalézajících se po celém území města i v okolí. Tato škola je zapsána hluboce v historii národa pro velké množství slavných sochařů, jež zde vystudovali. Hořice jsou též známé svojí výrobou hořických trubiček - pochoutky pro děti i dospělé.

Mateřská škola je položena naproti Základní škole Na Daliborce, která je vstupní branou Smetanových sadů a původně byla postavena jako výstavní pavilon u příležitosti průmyslové výstavy českého severovýchodu v roce 1903. Škola i školka tvoří dvě odloučená pracoviště a nacházejí se v bezprostřední blízkosti. Smetanovy sady jsou přírodní výstavní plochou soch známých umělců ale i jiných osobností naší historie a poskytují dostatečný prostor jak ke vzdělávání tak i ke sportovnímu a odpočinkovému využití.

Budova sama o sobě je dvoupatrová, z pohledu z ulice v prvním a druhém patře se nachází balkóny, využívané v době od jara až do podzimu. V loňském školním roce obdržela školka finanční dotaci od starosty města na vybavení a rekonstrukci zahrady. Část zahrady je již upravena, další práce jsou naplánovány na jaro r. 2020. Do budovy se vstupuje z Žižkovy ulice po krátkém schodišti, anebo po bezbariérovém nájezdu. Vstoupíme-li hlavním vchodem (zadní vchod je pouze ze zahrady) máme před sebou krátkou chodbu ukončenou schodištěm do prvního patra. Na pravé straně se nachází dvě malé šatny pro děti, za nimi další chodba vedoucí ke sborovně, k dětské koupelně a toaletě, toaletě pro dospělé, šatně a skladu. Obědy i svačinky se dováží do budovy ze školní jídelny a jsou výtahem posílány do prvního patra, do jídelny. Na levé straně je první třída, která je rozdělena na dvě malé třídy. První místnost, kterou vstupujete, je vybavena stolečky a skřínkami obsahující převážně přírodní materiály a další vzdělávací materiály. Na pravé straně je okno do zahrady, na levé straně můžete vstoupit do druhé místnosti, která je vybavena dětskou kuchyňkou a poličkami s hračkami, tato třída je také využívána pro odpočinek dětí, lehátka jsou vyrovnána na sobě v zádveří. Okno z této třídy směřuje do ulice, a tak není touto cestou možno větrat. Třídy jsou vkusně vymalovány a učitelky neustále celý prostor vylepšují. V přízemí budovy se ještě nalézá vedle schodiště krátká chodbička vedoucí na školní zahradu a na levé straně pod schodištěm vstup do sklepa, kde je kotel na plyn, kterým je celá budova vytápěna. Vyjdeme-li po schodišti do prvního patra, ocitneme se přímo naproti kuchyňce, na pravé straně je druhá třída, která je stejně zařízena jako první třída. Děti zde však neodpočívají, na odpočinek chodí do druhého patra. Ve druhém patře se nachází třída určená k odpočinku i práci předškolních dětí. Vybavena je dřevěnými postýlkami, pracovním stolem a stropní malbou nočního nebe a malbou kouzelné zahrady. V 1. patře se nachází jídelna. V levém rohu jídelny jsou vstupní dveře na balkón. V protějším rohu je vytvořen malý kuchyňský koutek, který slouží dětem při společném vaření a pečení. Jídelna je též využívána při „hře na školu“ (grafomotorika, předmatematické dovednosti). Chodba dále pokračuje do dětské koupelny a toalety, zde se nachází i malý sklad prádla a kancelář vedoucí učitelky a mzdové účetní.

3. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Charakteristika našeho školního vzdělávacího programu je již jasně patrna z názvu celého programu – Hakuna matata. Hlavním cílem našeho vzdělávání je uvědomění si, že každá živá bytost je vlastně součástí velkého celku a to našeho životního prostředí, přírody, která nás obklopuje. Jako starý slovanský kmen, který je s přírodou úzce spjat, je jeho součástí, pomocníkem ale i ochráncem života na celé planetě. Je důležité připomínat dětem naši slovanskou historickou příslušnost, budovat v nich národní hrdost, ale i všeobecnou starostlivost o naši krásnou planetu. Proto je důležité pěstovat v dětech lásku k přírodě a probouzet v nich zájem o veškeré dění v ní a to i prostřednictvím výchovy ke ctnostem.

ŠVP je rozdělen do čtyř oblastí s názvy zvířat, propojených vlastnostmi zvířat i s návazností na čtyři přírodní živly. Čtyři zvířata jsou i čtyři rodiny tvořící jeden základní kmen, zde je zdůrazněna pospolitost celého kmene, rodiny, společnosti. Pomoc mezi nimi i společné radostné chvíle. Každé zvíře má své dominantní vlastnosti a nabízí ostatním své vědomosti, dovednosti a poznatky, aby bylo všem umožněno účastnit se procesu poznávání dle vlastního výběru a uvážení. Velký důraz je kladen na přímé pozorování a badatelské činnosti v přírodě.

Při výchově jsou použity prvky alternativního vzdělávání (ranní kresba, ovál, tkaní na rámu, mandala, montessori činnosti, pracovní centra z programu začít spolu), které umožňují dítěti rozvinutí jeho osobnosti a samostatnosti. Ve výchově se prolíná i „výchova pomocí rituálů“, kdy je dětem jasný program dne a tím získávají jistotu v dnes tak nejisté době. V programu výchovy je kladen důraz na prožitkové učení. Rodičům je umožněno vstupovat do třídy dle přání a účastnit se všeho dění ve školce. V současné době je zařazena i matematika dle Hejného metody, kde se dětem zajímavým způsobem rozvíjí matematické představy. V rámci rituálů je starším dětem nabídnuto i seznámení s anglickým jazykem.

4. PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

4.1. Materiální podmínky

Obě třídy mají prostor pro různé činnosti, avšak v případě, že je školka kapacitně naplněna je tento prostor velice malý. Zvýšená potřeba pohybu je umožněna na školní zahradě, při pobytu venku, sportovní školičkou v nové hale a plaveckou školou v místním plaveckém areálu. Vybavení budovy celkově plně vyhovuje hygienickým normám. Ve třídách je přiměřené množství hraček z přírodních materiálů. Každá třída má svůj přehrávač s rádiem. Horní třída je vybavena klavírem, dolní třída elektronickými klávesy. Televize s notebookem, slouží převážně pro sledování přírodovědných pořadů. Mezi nové technologie patří i digitální mikroskop hojně využívaný při badatelských aktivitách. Zařízení školní zahrady také vyhovuje bezpečnostním i hygienickým normám.

4.2. Životospráva

Režim dne je dětem plně přizpůsoben, pravidelně se střídají doby pro hru i odpočinek. Během celého dne je pečlivě dbáno na dodržování pitného režimu. Při stolování jsou jasné dané rituály jako například klidné stolování, nabídnuto je prostírání a příbor, u starších dětí je kladen důraz na sebeobsluhu. Děti nejsou do jídla nuceny, ale je jim doporučeno ochutnat. Odpolední odpočinek je plně přizpůsoben individuálním potřebám každého dítěte. Pobyt venku je za každého počasí.

4.3. Psychosociální podmínky

Naším hlavním cílem je spokojené a šťastné dítě a všichni se plně snaží vytvořit každému prostor pro jeho individualitu. Respektuj, ale také buď respektován. Využití přímé komunikace k vyjádření přání: „nedělej mi to, mně to vadí“. Dodržování společenských i kmenových pravidel soužití. Pomoc druhému při problému nebo úrazu.

4.4. Režim dne

Provoz MŠ začíná v 6,30 hodin.

6,30 – 7,30 hodin Scházení dětí v 1.třídě, ranní kresba, volná hra

7,30 – část dětí odchází do 2. třídy

8,30 – 9,00 hodin Hygiena, svačina

9,00 - 09,30 hodin Rituál dne

9,30 – 11,30 hodin Pobyt venku

11,30 – 12,15 hodin Hygiena, oběd

12,15 – 14,15 hodin Odpočinek

14,15 – 15,00 hodin Hygiena, svačina

15,00 – 16,30 hodin Hry ve 2. třídě nebo na školní zahradě, odchod domů

5. Řízení mateřské školy

Organizační řád a směrnice ředitele školy vymezují pravidla a kompetence zaměstnanců školy, důraz je kladen na týmovou práci a vzájemnou spolupráci. Za provoz MŠ je řediteli odpovědná vedoucí učitelka. Pedagogické rady se konají dle plánu, provozní dle potřeby. Jedenkrát za čtvrtletí jsou porady integrovány za účelem podpory týmové práce k řešení problémů za účasti všech zaměstnanců. Kontrolní a evaluační činnost zahrnuje všechny stránky chodu MŠ. Spolupráce je na všech úrovních zřizovatel, škola, rodiče, sponzoři a přátelé MŠ.

4.6. Personální podmínky

V mateřské škole pracuje pět kvalifikovaných učitelek. Všechny si postupně zvyšují kvalifikaci účastí na odborných seminářích. Učitelkám pomáhá jedna asistentka. Úklid a výdej jídla zajišťují dvě provozní zaměstnankyně. Přímá pedagogická práce všech pracovníků je dána rozvrhem. Jeho nastavení je uzpůsobeno tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče při práci s dětmi.

4.7. Spolupráce s institucemi

Spolupráce se zřizovatelem je na velmi dobré úrovni. Společnou snahou všech je zkvalitnění prostředí MŠ a jejího okolí. Spolupráce byla rozšířena i na muzeum a galerii, nabízející spoustu zajímavých výstav, ale také i knihovnu s besedami, dům dětí a mládeže a jiné. Výborná je i spolupráce s ekologickým centrem SEVER v Hradci Králové a hvězdárnou v Jičíně.

4.8. Spoluúčast rodičů

Rodiče se aktivně zapojují do chodu celé školky a mají možnost podílet se na dění ve školce a účastnit se různých programů. Jsou zapojeni i do akcí ke zvelebení MŠ (např. v rámci EKOŠKOLY). Rodiče jsou vždy informováni prostřednictvím nástěnek a na internetových stránkách o veškerém dění v MŠ. Rodičům a ostatním zájemcům je školka vždy otevřená. Učitelé pravidelně informují rodiče o vývoji a individuálních pokrocích jejich dítěte. Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost.

4.9. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami (zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním) bude v naší MŠ poskytnuto vzdělávání takovým způsobem, který přesně odpovídá jejich potřebám. K tomu budou využity speciální pomůcky, které jim vzdělávání umožní. Bezplatná podpůrná opatření budou realizována dle §16 Školského zákona.

4.10. Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Dětem mimořádně nadaným bude věnován individuální přístup. Při vzdělávání bude uplatněno rozvíjení jejich potenciálu s ohledem na program, jež rozšiřuje jejich znalosti a dovednosti.

Výchovný postup bude probíhat ve spolupráci s rodiči a ostatními odborníky.

4.11. Vzdělávání dětí v předškolním věku a dětí s odkladem školní docházky

Dětem v předškolním věku a dětem s OŠD je věnován speciální čas, při které se u nich vytváří základy pro jejich učení a další vzdělávání po přechodu do základní školy. U dětí s OŠD jsou činnosti zaměřeny na odstranění nebo zmírnění jejich problémových oblastí.

4.12 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Dětem ve věku od dvou do tří let je věnována speciální péče. Děti jsou zařazeny do obou tříd. Učitelé pracující s touto věkovou skupinou, jsou pro tuto práci nadále vzděláváni. Mají trpělivý a pozitivní přístup a snaží se dětem co nejvíce usnadnit pobyt v MŠ. Učitelé se v rámci možností co nejvíce překrývají.

4.13 Podpůrná opatření

Dětem, které potřebují podpůrná opatření ale i dětem mimořádně nadaným bude sestaven strukturovaný plán pedagogické podpory.

5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah je tvořen čtyřmi základními bloky a jedním doplňkovým. Jasně vymezuje cíle, záměry a stručnou charakteristiku vzdělávací nabídky, vzájemně se prolínají, časový úsek se přizpůsobuje dětem i ostatním podmínkám. Tyto bloky jsou pak ještě rozvedeny ve třídním vzdělávacím programu.

INTEGROVANÉ BLOKY

1. SOVA
2. MEDVĚD
3. JESTŘÁB
4. VLK

1. Sova – je spojena se živlem ohně, zapaluje v nás plamínky poznání a vědění.

2. Medvěd – je spojen se živlem země, upozorňuje nás na místo, kam všichni patříme.

3. Jestřáb – je spojen se živlem vzduchu, učí nás vnímat svět všemi smysly.

4. Vlk – je spojen se živlem vodou, ukazuje nám potřebu neustálého koloběhu.

5.1. SOVA

1. Člověk – oblast se zabývá vývojem člověka, stavbou lidského těla, orgánů a jejich funkcí, částmi těla.

2. Fauna, flóra a my – oblast zahrnuje veškerý život v přírodě, jež nás obklopuje ale i na jiných kontinentech, obsahuje názvy živočichů, stromů, keřů, rostlin, jejich způsob života, jejich ochranu.

3. Voda – oblast zahrnuje koloběh vody od dešťové kapky až po moře, skupenství, význam ochrany vody, důvody pro šetření s vodou.

Co je naším záměrem

- přiblížit dětem lidské tělo a jeho funkce (od miminka po stařečka)
- prohlubovat kladný vztah k přírodě živé i neživé
- představit dětem význam ochrany vody a její výskyt v přírodě

Nabídka činností

- motivační hry na lékaře, na školu, exkurze do zubní ordinace, vyučovací hodina ve škole, vyhledávání informací v encyklopediích, vytvořit si vlastní postavu člověka
- prostřednictvím hry na světadíly se seznámit se zvířaty celého světa, vycházkami a bádáním v přírodě získat informace o názvech zvířat, stromů, keřů, rostlin, prostřednictvím indiánského kmene zdůraznit význam ochrany životního prostředí
- navštěvovat pravidelně les a pozorovat jeho proměny
- motivační hrou “od studánky k řece“ získat poznatky o koloběhu vody v přírodě, pokusy s vodou získat poznatky o různých skupenstvích, pozorování a hry u řeky

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- získává poznatky s použitím knih, jiných zdrojů, objevuje, experimentuje
- hledá souvislosti v zadaných tématech, používá všechny smysly
- orientuje se v problematice přírody
- učí se kooperaci jak při hře tak i při získávání nových poznatků
- hodnotí samostatně své výkony (i výkony ostatních)

Kompetence komunikativní

- dokáže samostatně vyjadřovat pocity, nálady, myšlenky, sdělení, dotazy
- komunikuje bez zábran s jinou dospělou osobou
- dokáže vyjádřit své potřeby vůči druhým
- používá gesta a rozumí jejich významu
- plynule rozšiřuje svoji slovní zásobu

Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě vlastních zkušeností a doporučení
- všímá si dění v kolektivu i částečně ve světě a hledá řešení
- je schopno o problému hovořit a najít řešení společnou komunikací
- přijme řešení, jestliže dojde k logickému vyústění

Kompetence sociální

- samostatně rozhoduje o volbě svých činností
- nese a odpovídá důsledky za své jednání
- projevuje se empaticky vůči ostatním
- ve skupině se dokáže prosadit i podřídí
- chápe nespravedlnost a hledá řešení

Kompetence činnostní a občanské

- učí se plánovat, organizovat, a vyhodnotit
- spoluvytváří pravidla soužití i hry
- zná svá práva i povinnosti
- učí se smyslu pro povinnost
- umí rozlišit nebezpečí a snaží se mu vyhýbat nebo předcházet

5. 2. MEDVĚD

1. Rodina – oblast zahrnuje základní poznatky o svoji rodině, včetně struktury, jmen, funkce a zaměstnání členů, včetně mravních zásad a společenských návyků v dané rodině

2. Mateřská škola – oblast zahrnuje dokonalé seznámení se s prostorami MŠ, zaměstnanci i jejich funkcemi, jmény kamarádů, režimem dne a třídními rituály

3. Město kde žiji – oblast zahrnuje zájem o dění i historii města kde žijeme, včetně popisu města a jeho okolí, republiky ale i jiných kultur

Co je naším záměrem

- přiblížit dětem život v ostatních rodinách a umožnit představení vlastní rodiny
- zdůraznit význam rodiny a její místo ve společnosti
- seznámit děti s novým prostředím, získat znalost o zaměstnancích a jejich funkcích
- probudit zájem o město a jeho okolí včetně historie i současného spol. dění
- získat povědomost o existenci jiných národů, kultur

Nabídka činností

- hry na rodinu, včetně pořádání společných pobytových akcí
- umožnění dětem účasti hru i v jiné třídě (dle vlastní volby)
- pátrání po historii města návštěvou muzea, památek (bitva Jana Žižky)
- prozkoumání okolí města s nabídkou přírodních krás
- účast na společenském dění města (vánoční vystoupení v kostele, noc kostelů)

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- orientace ve školce ale i městě a jeho okolí
- získání informací a jejich využití
- získání informací o životě v jiných rodinách
- získání informací o životě i jiných kultur

Kompetence komunikativní

- dokáže přiblížit život své rodiny, včetně jmen členů a povolání
- rozšiřuje svoji slovní zásobu o získané vědomosti
- pamatuje si jména kamarádů, zaměstnanců školy
- získá povědomost o existenci jiných dorozumivacích jazyků

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění ve svém okolí (s aktivní účastí)
- pomáhá ostatním při řešení jeho problémů
- vlastním rozbohem hledá řešení vzniklých situací v rodině

Kompetence sociální

- pomáhá novým kamarádům v orientaci v prostoru
- pomáhá a trpělivě vysvětluje zásady společného soužití
- napodobuje model prosociálního chování a mezilidských vztahů
- dokáže se bránit násilí jiného dítěte i jiné dítě ochránit
- chápe jedinečnost každé bytosti

Kompetence činnostní a občanské

- uvědomuje si sounáležitost se svoji rodinou
- uvědomuje se sounáležitost s městem, ale i planetou
- účastní se společenských akcí a je si vědomo jejich významu

5. 3. JESTŘÁB

1. Potravin – oblast se zabývá využitím všech smyslů při poznávání, určování a seznamování s různými druhy potravin, získání povědomosti o jejich názvech, praktickém využití i jejich přínosu pro naše zdraví

2. Materiály a předměty denní potřeby – tato oblast se zabývá seznámením se s různými druhy materiálů a předmětů, které nás obklopují, jejich využitím a významem pro náš život

Co je naším záměrem

- naučit děti používat všechny smysly při poznávacím procesu
- získat povědomost o chuti a jiných vlastnostech potravin
- experimentovat při tvorbě pokrmů
- badatelskou činností získat informace o procesech (chemických v potravinách)
- rozlišit materiály, které nás obklopují a určit jejich využití, význam pro člověka
- získat povědomost o správné likvidaci materiálů (třídění odpadů)
- naučit se správné a bezpečné manipulaci s předměty denní potřeby

Nabídka činností

- hry na používání všech smyslů
- volné vaření a tvorba pokrmů
- poznávací hry
- zkoumání a bádání s pomocí mikroskopu

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- získání vědomostí a dovedností pro používání smyslů při poznávacím procesu
- seznámení se s experimentováním a bádáním
- získání zásad bezpečnosti

- získává základní vědomosti z fyziky a matematiky

Kompetence komunikativní

- obohatit slovní zásobu o názvy potravin i materiálů (včetně věcí denní potřeby)
- umět se vyjádřit slovně o chutích různých potravin

Kompetence k řešení problémů

- dokáže se domluvit na pravidlech při střídání u mikroskopu i jiných pomůcek
- chrání a vysvětluje mladším dětem

Kompetence sociální

- spolupodílí se a vytváří pravidla pro společné hry a činnosti
- uvědomuje si, že za své chování a jednání je plně zodpovědné

Kompetence činnostní a občanské

- dokáže odhadnout riziko při manipulaci s materiály
- chápe, jaký velký význam má pro život získávání nových poznatků a vědomostí
- chápe, že se svým chováním i do budoucna podílí na životě celé planety
- ví, že si činnosti může zvolit dobrovolně dle vlastního zájmu

5. 4. VLK

1. Doprava – oblast se zabývá seznámením s různými druhy dopravy, jejich pojmenováním, využitím pro člověka, profesí policie, hasiči a významu dopravních značek

2. Člověk a zdraví – oblast zahrnuje velký význam získání zdravých životních návyků, kladný postoj ke sportu, využití času pro sportovní činnosti, jak celkově zdraví chránit a kde hledat pomoc v případě nouze (profese lékař)

Co je naším záměrem

- získat vědomosti o různých dopravních prostředcích (včetně historických vozidel)
- bezpečný pohyb na komunikaci
- určování základních dopravních značek
- podrobnější představení profese policisty a hasiče
- naučit se správně využít volný čas (patologické vlivy ve společnosti)
- zajímat se o své zdraví ve všech směrech
- přiblížit profesi lékaře
- získat vědomosti jak zacházet v případě ohrožení zdraví svého nebo kamaráda

Nabídka činností

- prohlížení encyklopedií
- vycházka a exkurze nádraží, policie a hasičský sbor
- hry na různé dopravní prostředky
- poznávací hry na dopravní značky
- encyklopedie (co probíhá v těle při nemoci)
- různé sportovní aktiv. během celého školního roku
- hry na lékaře
- návštěva dětského zubního lékaře

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- umět vyhledávat informace v encyklopedii nebo pomocí internetu
- získat povědomost o významu dopravních značek (předpisů) v provozu ale i vzhledem k bezpečnosti
- vnímá rozdíly mezi druhy dopravy
- dokáže odvodit závěr pro nezdravý životní styl

Kompetence komunikativní

- dokáže oslovit jiného člověka v případě požádání o pomoc
- dokáže získat informace potřebné k prohloubení vědomostí (encyklopedie)
- umí o daném tématu hovořit ve skupině dětí a respektovat mluvčího

Kompetence k řešení problémů

- respektuje pravidla soužití
- vnímá odlišnosti v chování, jednání u kamarádů a dokáže je pochopit
- pomáhá při řešení situací vzniklých k MŠ

Kompetence sociální

- snaží se žít šťastně v rámci dané skupiny, třídy, školky

Kompetence činnosti a občanské

- uvědomuje si význam dodržování dopravního značení a předpisů
- rozpozná negativní patologické jevy (drogy, kouření, alkohol)
-
- ví, že svým životním stylem určuje svoje zdraví

5.5. DODATEK - INTEGROVANÉ BLOKY

5.5.1. MEDVĚDmateřská škola a její pravidla

Oblast zahrnuje dokonalé seznámení se s prostorami MŠ, zaměstnanci i jejich funkcemi, jmény kamarádů, režimem dne, rituály dne i týdne. Společná pravidla pro pohyb po budově, na školní zahradě, při vycházce. Ukládání oblečení na svou značku, pohyb na toaletě.

Cíle:

- . usnadnit dětem přechod z rodiny do školky
- . bezpečně se orientovat v novém prostředí
- . obeznámit se s novými pravidly
- . navazovat nová přátelství
- . rozvíjet vlastní city a emoce v kolektivu (sdílení)
- . osvojit si základní dovednosti v rámci přiměřených věkových dovedností

Vzdělávací nabídka:

- . praktické seznámení s prostory MŠ, školní zahrady a okolí školky (vycházky)
- . výtvarné vyjádření vlastních prožitků (ranní kresba)
- . rozvíjet řečový projev dítěte dle tématu, ale i respektovat jiného mluvčího (komunitní kruh)
- . vytvářet kladný vztah k estetice a umění (obrazy, vážná hudba)
- . hry upevňující kladné vztahy v kolektivu
- . básně, říkadla i písničky dle tématu
- . rozvíjet jemnou motoriku (Montes. práce, sebeobslužné činnosti)
- . zdravotní, relaxační a dechová cvičení (joga, ovál)
- . prožívat společné chvílky meditační při tvorbě mandaly
- . rozvíjet hrubou motoriku při pohybových chvílkách i venkovních aktivitách
- . volná hra v koutcích
- . vycházky do okolí a venkovní sportovní aktivity
- . estetika (výtvarné, taneční a hudební činnosti)
- . literárně dramatické (básně, říkadla, pohádky)

Očekávané kompetence:

Dítě a jeho tělo

- . uplatňovat základní hygienické návyky
- . zvládnout sebeobsluhu
- . získat základní pohybové dovednosti, orientaci

Dítě a jeho psychika

- . pojmenovat věci a lidi kolem sebe
- . samostatně se vyjadřovat a sdílet potřeby i pocity
- . odloučit se od rodiny
- . začlenit se do kolektivu a najít si své místo
- . prožívat chvílku uvolnění, meditace a zklidnění

Dítě a ten druhý

- . respektovat a být respektován
- . navazovat kontakty s dospělými (sebevědomě, ale vždy slušně)
- . spolupracovat a pomáhat (dospělým, mladším i potřebným)

Dítě a společnost

- . seznámit se s pravidly slušného chování (Gut Jarkovský ...)
- . začlenit se do kolektivu, ale i částečně do společnosti
- . adaptovat se, ale i vznášet nové podněty

Dítě a svět

- . bezpečná orientace v úzkém i širším okolí
- . naučit se zvládnout běžné situace v daném prostředí

5.5.2. SOVA...flóra a fauna

Oblast zahrnuje veškerý život v přírodě, jež nás obklopuje, obsahuje názvy živočichů, stromů keřů, jejich způsob života a jejich ochranu. Umožňuje nám také seznámit se s přírodními živly a proměnami, které v přírodě ovlivňují její průběh rokem i denní rytmus .

Cíle:

- . prohlubovat kladný vztah k přírodě živé i neživé
- . vést děti k pochopení přírodních dějů a zákonitostí (roční období, den a noc...)
- . seznámit se s barvami (vše vychází y přírody...polodrahokamy)
- . představit dětem význam ochrany přírody a nejen z hlediska koloběhu vody
- . představit dětem přírodu jako dokonalý estetický obraz
- . vědět kde získá potřebné informace o konkrétních přírodninách (atlasy)
- . rozpoznat v přírodě základní členění na 5 pater
- . zabývat se samostatně badatelskou činností (badatelský koutek)
- . umožnit dítěti smyslové poznání při poznávání přírody

Vzdělávací nabídka:

- . pozorovat a zkoumat přírodu v jejím přirozeném prostředí (rybník a les), vycházky
- . zabývat se různými pokusy dle ročních období
- . vnímat barevnost přírody i v proměnách ročních období
- . navštívit planetárium a upevnit si poznatek střídání dne a noci i ročních období
- . vnímat proměny přírody vzhledem k ročnímu období a proměnám počasí (mraky,...)
- . konkrétně pečovat o ochranu přírody ve svém okolí (skřítkci, víla a vozík)
- . při putování krajinou upozorňovat děti na její krásu (konkrétně...volavka v letu)
- . výtvarně vyjádřit své prožitky
- . samostatně využít nabídky barev k tvorbě vlastního výtvarného díla
- . při besedách ve třídě využít knihy pro přesné zařazení přírodnin
- . umět (vzhledem k věku) zařadit živočichy i přírodniny do pater (opona)
- . navštívit výstavu výtvarníka se záměrem příroda (krajina)

- . samostatně zkoumat přírodu (badatelský koutek, lupa...)
- . shlédnout film přibližující život konkrétního živočicha
- . samostatně pracovat s přírodninami (sběr, třídění, tvořivé hry)
- . skupinové práce v přírodě (mandala...)
- . skupinová práce při tvorbě výtvarných děl
- . konstruktivní a námětové hry
- . zdravotní cviky v přírodě

Očekávané kompetence:

Dítě a jeho tělo

- . zvládnout pohybové dovednosti v rámci pohybu ve členitém terénu
- . zvládnout jemnou i hrubou motoriku v přírodě
- . umět pohybovat se dle pravidel lesa (tíše a pozorovat)
- . vnímat sebe jako živočicha v přírodě
- . prožívat chvílky společného tvoření (v přírodě i ve třídě)
- . umět vnímat výtvarné dílo jiného autora (výstavy)

Dítě a jeho psychika

- . prožívat radostně společně prožité chvíle v přírodě
- . umět vyjádřit vlastní pocity z pobytu v lese (rybník, studánka...)
- . pojmenovat některé rostliny, keře, stromy, živočichy
- . správně se rozhodovat při ochraně přírody
- . umět vnímat výtvarné dílo jiného autora (výstavy)
- . formulovat otázky a společně hledat i odpovědi
- . učit se nové názvy

Dítě a ten druhý

- . společně prožívat pobyt v přírodě
- . využít spolupráce při tvorbě
- . využít spolupráce odborníků lesník (děda Ruda)

Dítě a společnost

- . uvědomovat si význam ochrany přírody v rámci společnosti
- . pochopit, že každý má v přírodě své místo
- . uvědomit si význam zvířecích společenství

Dítě a svět

- . uvědomit si význam ochrany přírody v rámci celé naší planety
- . uvědomit si sounáležitost s celou přírodou

5.5.3.VLK....člověk a zdraví

Do této oblasti je zařazena i SOVA s tématem „člověk“ a JESTŘÁB s tématem „potravin“

Oblast zahrnuje velký význam získávání zdravých životních návyků, kladný postoj ke sportu, jako součásti životního stylu, jak si chránit zdraví a předcházet nemocem (kde hledat pomoc v případě nemoci). Zabývá se vývojem člověka, stavbou lidského těla, orgánů a jejich funkcí, částmi těla. Upozorňuje na důležitost ochrany ale hlavně využívání všech smyslů při pozorování, určování a seznamování s různými druhy potravin, získávání vědomostí o jejich názvech, praktickém využití i jejich přínosu pro zdraví.

Cíle:

- . zajímat se o své zdraví ve všech směrech
- . naučit se správně využívat volný čas
- . přiblížit si profesy lékaře, zdravotní sestry
- . bezpečnost a předcházení úrazům
- . jak postupovat v případě ohrožení zdraví kamaráda
- . procvičit a uvědomit si smysly
- . zdokonalovat sebeobslužné činnosti
- . osvojit si poznatky o svém těle
- . uvědomovat si vlastní práva

Vzdělávací nabídka:

- . seznámit se s anatomii lidského těla pomocí encyklopedií
- . seznámení s lidským tělem (kostra Edvard)
- . kreslení postavy, ztvárnění postavy z různých materiálů
- .co nám prospívá- zuby, oči, uši...
- . rozvoj jemné motoriky
- . námětové hry „Na lékaře...“
- . sluchové hry, hmatové, chuťové, čichové, zrakové
- . rytmické hry na tělo
- . hygienické potřeby během dne
- . dechová cvičení a chvilka ztišení, dechová cvičení
- . prstové hry a názvy jednotlivých prstů
- . seznámit se s umístěním zdravotních zařízení našeho města

Očekávané kompetence:

Dítě a jeho tělo

- . dítě rozpozná co mu ve zdraví prospívá a co škodí
- . rozpozná chutě různých druhů potravin, ovoce a zeleniny
- . rozlišuje základní a doplňkové barvy
- . zvládá jednoduché sebeobslužné činnosti
- . umí rozlišit jednotlivé části těla
- . zvládá grafomotoriku vzhledem k věku

Dítě a jeho psychika

- . utváří si správný pocit z pohybu
- . rozpozná různé hudební nástroje
- . uvědomuje si důležitost ochrany vlastního zdraví

Dítě a ten druhý

- . spolupracuje s ostatními
- . rozpozná různé hudební nástroje
- . umí požádat o pomoc

- . při námětových hrách spolupracuje

Dítě a společnost

- . nepřipouští společensky nevhodné chování
- . chová se opatrně při setkávání s nebezpečím (cizí člověk)
- . zvládá časové pojmy (dnes, včera...)

5. 5.5. MEDVĚD....rodina

Oblast zahrnuje základní poznatky o svoji rodině, včetně struktury, jmen, funkce a zaměstnání členů, včetně mravních zásad a společenských pravidel v dané rodině. Různé druhy povolání a rozličných materiálů.

Cíle:

- . společným sdílením si přiblížit život v jednotlivých rodinách
- . procvičovat jména členů rodiny (i širší rodiny)
- . seznámení s různými profesemi rodičů
- . seznámení s různými druhy profesí (materiály)
- . přiblížit dětem koloběh života
- . umět vyjádřit emoce a pocity
- . zdůraznit význam rodinných oslav
- . vytvářet dárečky, učit se básničky, písničky na oslavu různých výročí

Vzdělávací nabídka:

- . společné rozhovory o rodině
- . společné prožívání při víkendových pobytových akcích
- . společné prožívání při různých rodinných setkáních (bitva, Svatojánská noc,...)
- . výroba dárečku

- . seznámení s různými profesemi (řemesla našich předků)
- . seznámení s různými materiály (přírodní i umělé)
- . práce s různými materiály
- . námětové hry na rodinu (i pohádkovou)
- . exkurze v truhlářské dílně

Očekávané kompetence:

Dítě a jeho tělo

- . umí se při společných hrách dohodnout na ději i pravidlech
- . procvičuje hrubou i jemnou motoriku

Dítě a jeho psychika

- . umí se prezentovat při školních akcích
- . zná průběh celého života
- . dokáže slovně popsat domácí činnosti
- . vypráví samostatně příběh pohádkové rodiny

Dítě a ten druhý

- . dítě umí pojmenovat členy své rodiny (i širší)
- . zná zaměstnání svých rodičů
- . dokáže pojmenovat i jiná povolání

Dítě a společnost

- . dokáže si vážit různých profesí
- . vnímá různost povolání jako „hodinový stroj“

Dítě a svět

- . dokáže pojmenovat různé materiály a jejich vlastnosti
- . vypráví samostatně příběh pohádkové rodiny

5.5.6. VLK....doprava

Oblast se zabývá seznámením s různými druhy dopravy, jejich pojmenováním, využitím pro člověka (profesí policie, hasiči, záchranná služba). Seznámí se s dopravními pravidly a značkami.

Cíle:

- . získat vědomosti o různých druzích přepravy
- . naučit se základní pravidla pohybu po veřejné komunikaci
- . seznámit se s dopravním značením
- . seznámit se s profesemi policie...atd.
- . získat informace o různých patologických jevech ve společnosti

Vzdělávací nabídka:

- . prohlížení různých encyklopedií, DVD doprava
- . vycházka na autobusové a vlakové nádraží (jízda historickým vlakem)
- . návštěva místního hasičského sboru, záchranné služby, policie
- . různé pohybové hry s dopravní tematikou

Očekávané kompetence:

Dítě a jeho tělo

- . dokáže se bezpečně pohybovat v prostoru hromadné přepravy

Dítě a jeho psychika

- . neublíží a umí být empatický vůči druhým

Dítě a ten druhý

- . spolupracuje s ostatními

Dítě a společnost

- . uvědomuje si důležitost záchranných složek

Dítě a svět

- . vnímá sám sebe jako součást celého světa

5.5.7. MEDVĚD...město a místo kde žiji

Oblast zahrnuje zájem o dění i historii našeho města kde žijeme, včetně znalosti důležitých bodů, uvědomení si sounáležitosti v rámci republiky a uvědomění si existence jiných kultur.

Cíle:

- . probudit zájem o město kde žijeme
- . zajímat se o historii i současné dění (společensko – kulturní)
- . prohloubit vlastenectví v rámci současnosti i historie

Vzdělávací nabídka:

- . procházky po městečku a okolí (mapa Hořic)
- . návštěva městského info-centra
- . důležité budovy města (radnice, sochařská škola, ...)
- . zajímavosti města (přírodní i umělecký)
- . návštěva muzea a zámku

Očekávané kompetence:

Dítě a jeho tělo

- . pohybuje se ve známém prostředí
- . dokáže najít cestu domů

Dítě a jeho psychika

- . uvědomuje si sounáležitost s celou vlastí (hymna)
- . získává národní hrdost

Dítě a ten druhý

- . dítě zná město, ve kterém žije

Dítě a společnost

- . umí pojmenovat některé pamětihodnosti
- . orientuje se ve městě

Dítě a svět

- . dítě se orientuje v rámci etnika

6. EVALUAČNÍ ČINNOST

1. Dokumenty školy

- průběžně sledovat soulad mezi RVP, ŠVP a TVP
- průběžně sledovat a vyhodnocovat provázanost ŠVP a TVP
- sledovat jednotlivce a vše zapisovat do hodnotících archů (dvakrát ročně)
- průběžně psát pozorování dítěte
- za sběr dat odpovídá učitel, ten také vyhodnocuje a případně vypracovává plán opatření pro zachování kvality, nápravu nebo další zkvalitnění v dané oblasti (zpravidla na konci pololetí)

2. Průběh vzdělávání

- na pravidelných poradách hodnotit metody, postupy a formy práce ve vzděl. procesu
- umožnit rodičům účast a vyjádření se ke vzdělávání
- vzájemnou hospitací umožnit nahlédnutí kolegům
- umožnit rodičům vstup do třídy a sledování procesu vzdělávání
- umožnit pedagogům další vzdělávání

3. Podmínky vzdělávání

- přizpůsobit materiály, didaktický materiál potřebám vzdělávacího procesu
- vybavit školní zahradu pro lepší využití jak didaktické, tak i odpočinkové
- získat dotace na vybavení tříd, nové EVVO učebny a školní zahrady

4. Spolupráce

- spolupracovat s rodiči při vzdělávání
- umožnit rodičům vstup do MŠ
- spolupracovat se ZŠ
- spolupracovat s dalšími organizacemi

7. DODATEK

Výchova pomocí rituálů

V naší školce je využita metoda výchovy pomocí rituálů. Znamená to, že celý týden je rozdělen do pravidelně se opakujících činností. Dětem je jasný program na celý týden. Činnosti jsou stejné, jen jejich náplň se liší.

Kruh přátelství

Každé pondělí se všechny 4 rodiny scházejí v první třídě v kruhu přátelství. Dětem je představeno nové téma, zahraje se pohádka a zazpívají písničky.

Setkání s angličtinou

V pondělí po kruhu přátelství mají předškolní děti chvilku s angličtinou, při které je využita metoda prožitkového učení.

Waldorfská grafomotorika

Každé úterý se v rámci „hry na školu“ předškoláci setkávají s waldorfskou grafomotorikou.

Den badatelských aktivit

Ve středu odchází obě starší rodiny na velkou vycházku do přírody. Děti poznávají, zkoumají a prožívají přírodu všemi smysly. Po příchodu do MŠ děti zkoumají přírodniny pod digitálním mikroskopem anebo zařazují materiály do opony (5 přírodních pater).

Předmatematická gramotnost

Při předmatematické výchově je využívána metoda profesora Milana Hejného, která je založena na respektování 12 klíčových principů. Jedná se o ucelený koncept, ve kterém dítě objevuje matematiku samo a s radostí.

Den pracovních činností

Na konci týdne je ve waldorfských školách běžné, že se uklízí všechny prostory. Děti společně přerovnávají stavebnice, uvedou vše do správného tvaru a stavu. Vyndají z polic všechny hračky a mokrou cestou (hadřík vždy namáčí pouze učitelka) a po té suchou cestou vše vytřou. Uklízí se prostory obou tříd. Dětem se uklízení líbí a rády pomáhají. Procvičují si jemnou i hrubou motoriku, trpělivost, přesnost při práci, spolupráci s kamarádem, ale i setkávání s běžnou činností v domácnosti.

Jeden den v týdnu jsou tzv. „dílňičky“, při kterých se předškolní děti setkávají s prací v dílně i v kuchyňce.

Mandala

Mandaly jsou velmi starou pomůckou k meditaci. Pramení z indické a tibetské tradice. V historii se s ní setkáváme například na rozetách neboli kruhových oknech středověkých staveb i kostelů. Samo slovo „mandala“ pochází ze sanskrtu a znamená kruh. Kruh je typickou formou mandaly. Uvnitř se v určitém uspořádání objevují rozličné tvary a vzory, které mají svůj střed a rozvíjejí se buď směrem k němu, nebo od něj. Mandaly nacházíme nejen na obrazech a předmětech stvořených lidskou rukou, ale můžeme se s nimi setkat také v přírodě, například v podobě květů, pavučin a letokruhů stromů, nebo je spatřit v kruzích, které vytvářejí dešťové kapky, když dopadají do vlastního nitra. Kruhová forma a směřování

na střed nás zvou k soustředění a vyladění na vlastní centrum. Díky tomu můžeme procítit význam středu a uvědomit si, že všechno v životě má svůj střed. Zapojení do centra může znamenat bezpečí.

Sportovní aktivity

Všechny sportovní aktivity se odehrávají v přírodě. V rámci dalších sportovních aktivit se děti účastní sportovní školičky pod vedením zkušených trenérů, plaveckého kurzu a pravidelně chodí cvičit do tělocvičny základní školy.

Ranní kresba

Ráno, po příchodu do třídy a rozloučení s rodiči, (zamávání z okna - dle přání dítěte), si děti berou papír a kreslí první ranní obrázek (pastelky, voskové bloky). Tento prvek je převzat z Waldorfské pedagogiky a je prostředkem, jak si dítě vstupující ráno v různém psychickém rozpoložení do třídy, získává první jistotu dne, tou je právě rituál ranní kresby. Obrázkem dítě vypovídá o svých pocitech nebo o různých zážitcích. Někdy kreslí probírané téma, někdy svůj sen nebo strach. Obrázky se podepisují a s datem se zakládají do složky dítěte. Můžeme též Tento obrázek je možné též použít jako diagnostický prvek. Lze sledovat i vývoj v kresbě např. postava, volby barev, prostorové umístění, opakující motiv a téma, celkový vývoj dítěte.

Ovál

Ovál je prvek Montessori pedagogiky a můžeme jej vzhledem k zařazení do různých inteligencí Gardnera umístit do interpersonálních inteligencí. Učitelka nakreslí křídou na koberec ovál, děti si sundají bačkorky a usednou kolem oválu. Do středu jsou umístěny 4 kameny (od moře). Po zapnutí relaxační hudby již nikdo nemluví, učitelka se snaží též nemluvit a používá pouze gesta. Učitelka obejde ovál a vybere 4 děti a ty obejdou též celý ovál po čáře, dbají přesného našlapování a držení kamene (vše se odvíjí od věku a motorické dovednosti dítěte). Po obejití oválu a návratu na své místo vrátí kámen do středu, usednou na své místo a pohládí kamaráda sedícího po pravé ruce. Děti si procvičí správné držení těla, pravorukost, meditaci, ale také se upevní sociální vztahy ve skupině. Po obejití všemi dětmi nastane ještě chvilka na jógu a dechová cvičení. Ovál končí ve chvíli, kdy učitelka vypne hudbu, krátký čas je ještě využit pro stručná sdělení týkající se dne, prstová cvičení a logopedické říkanky. Děti se také učí vnímat své tělo, relaxovat a částečně i meditovat.

Tkaní na rámu

Tkaní na rámu bylo zařazeno do činností na procvičení jemné motoriky a přípravy na psaní. Tkáme z přírodních materiálů, zleva doprava, jako když píšeme. Každý předškolák má svůj rámeček, na kterém si utká polštářek a ten si na konci roku odnese domů.

Výchova ke ctnostem

Slovo ctnost zní zvláště. V řeči jej často nepoužíváme a jeho význam spíš tušíme. V úvahách dojdeme k tomu, že ctnost je slovo, které popisuje něco jedinečného, něco ryze lidského. Je spojeno s morálkou a je to něco, s čím jsme se narodili. Ctnosti jsou něco jemného, ryze osobního, něco, co utváří charakter. Ctnost je vnitřní kvalita osobnosti, která má pozitivní vliv na nás i na svět kolem. Výchova ke ctnostem pomůže každému dítěti uvědomit si vlastní kvality osobnosti, vědomě pracovat na těch slabších, pomůže mu jednat s respektem k různosti druhých, oceňovat jejich přednosti a být samostatnějším a zodpovědnějším člověkem motivovaným pozitivně ovlivňovat svět kolem sebe.